

**ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

СХВАЛЕНО

Протокол засідання науково-методичної
ради Тернопільського ОКІППО
від 2026 р. №

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Тернопільського ОКІППО
Олександр ПЕТРОВСЬКИЙ

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ**

**«РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
КЕРІВНИКІВ ГУРТКІВ»**

Тернопіль - 2026

Розробники програми	Хома Світозара Олегівна, методист, в. о завідувача центру виховної роботи, захисту прав дитини та громадянської освіти
Найменування програми	Розвиток професійних компетентностей керівників гуртків закладів позашкільної освіти
Цільова група	Керівники гуртків закладів позашкільної освіти
Мета програми	Професійний розвиток педагогічних працівників відповідно до державної політики в галузі освіти, удосконалення професійних компетентностей учителів закладів загальної середньої освіти (далі - ЗЗСО), необхідних для організації навчання, виховання та розвитку учнів відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти "Нова українська школа", схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р, та на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898
Напрямок програми	Розвиток професійних компетентностей відповідно до Професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки від 29.08.2024 № 1225, та Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 (зі змінами)
Обсяг програми	120 годин (4 кредити ЄКТС)
Форма підвищення кваліфікації	Очна, змішана, дистанційна з використанням дистанційних технологій в синхронному або асинхронному режимах
Перелік компетентностей, що формуватимуться	Формування та розвиток професійних компетентностей керівника гуртка: Формування та розвиток загальних компетентностей: ЗК.01. Громадянської, через здатність діяти відповідально й свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права й обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність сталого розвитку. ЗК.02. Соціальної, через здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня. ЗК.03. Культурної, здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження української національної ідентичності, творчого самовираження. ЗК.04. Лідерської, через здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування вихованців гуртка до досягнення спільної мети. ЗК.05. Підприємницької, через здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості. Формування та розвиток професійних компетентностей педагога до

	виконання трудових функцій: A1. Мовно-комунікативної, через здатність забезпечувати здобуття освіти державною та іноземними мовами; здатність забезпечувати (за потреби) здобуття учнями освіти з урахуванням особливостей мовного середовища в закладі освіти; здатність формувати й розвивати мовно-комунікативні уміння й навички учнів. A3. Інформаційно-цифрової, через здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності; ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси; використовувати цифрові технології в освітньому процесі (відповідно до рівня освіти, який надається). Б.1. Психологічної, через здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів; використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності; формувати мотивацію учнів та організовувати їхню командну роботу. Б.2. Емоційно-етичної, через здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з усіма суб'єктами освітнього процесу; усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у сучасному глобалізованому світі. Б.3. Компетентність педагогічного партнерства, через здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з лідерами учнівського самоврядування в освітньому процесі; залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства; працювати в команді із залученими фахівцями для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами. В.1. Інклюзивної, через здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища; до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами; забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного з урахуванням його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів. В.2. Здоров'язбережувальної, через здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу; здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни; здатність формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя; зберігати особисте, фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності; надавати домедичну допомогу суб'єктам освітнього процесу. В.3. Проєктувальної, через здатність проєктувати осередки виховання учнів. Г.1. Прогностичної, через здатність прогнозувати результати освітнього процесу; планувати освітній процес.
--	---

	Г.2. Організаційної , через здатність організовувати процес навчання, виховання і розвитку учнів; організовувати різні види і форми навчальної діяльності учнів.
Основні завдання програми	- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей керівників гуртків ЗЗСО; - поглибити й розширити обсяг знань керівників гуртків з теорії і практики виховання, позашкільної освіти, що забезпечує якісні зміни в організації освітнього процесу та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній шкільній системі та позашкільній освіті; - активізувати розвиток значущих професійних якостей керівників гуртків ЗЗСО; - удосконалити вміння керівників гуртків ЗЗСО відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектора розвитку; - поглибити й розширити теоретичні знання із фахових і психолого-педагогічних дисциплін
Строки виконання програми	2026 рік
Графік освітнього процесу	Відповідно до плану-графіка підвищення кваліфікації педагогічних працівників
Кадрове забезпечення програми	Петровський О.М., директор, кандидат історичних наук, доцент Брик Р.С., кандидат педагогічних наук, доцент Корицька Г.Р., кандидат філологічних наук, доцент Колодійчук О.Я., в.о. завідувача кафедри, кандидат педагогічних наук, доцент Корман М.М., кандидат педагогічних наук, доцент Гайда В.Я., доктор філософії Хома С.О., методист, в.о. завідувача центру виховної роботи, захисту прав дитини та громадянської освіти
Додаткові послуги	Можливість проживання у гуртожитку
Місце виконання програми	вул. В. Громницького, 1, м. Тернопіль / (за місцем роботи)
Вартість/безоплатність надання освітньої послуги	Освітні послуги для слухачів курсів надаються безоплатно / за кошти фізичних та / або юридичних осіб, з інших джерел, не заборонених законодавством; вартість встановлюється на основі затвердженого кошторису
Мінімальна та максимальна кількість осіб в групі	Відповідно до норм, визначених Статутом інституту
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідоцтво про підвищення кваліфікації
Очікувані результати навчання	Знання: нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері освіти; сучасних підходів та методик виховання, організації освітнього процесу в закладі позашкільної освіти; концептуальних і методичних особливостей різних видів роботи гуртка; способів підтримки вчителя на різних етапах професійного розвитку. Уміння: організовувати педагогічну діяльність на засадах новітніх підходів, саморозвитку та впровадження нових форм роботи; застосовувати цифрові інструменти, компетентнісний підхід, інтеграцію STEM-технологій в освітній процес; організовувати роботу

	гуртка, розвивати творчий потенціал, критичне мислення, медіаграмотність, навички фасилітації, ефективної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами; уживати превентивні заходи щодо булінгу; створювати безбар'єрний психологічно-безпечний освітній простір. Диспозиції (цінності, ставлення): готовність до реалізації сучасних цілей освіти, формування духовних цінностей, патріотизму, національної свідомості та здорового способу життя, партнерської взаємодії, здійснювати освітній процес на засадах Концепції Нової української школи.
Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті	https://ippo.edu.te.ua/teaching/pidvishhennya-kvalifikacii/osvitni-programi-2026

Навчальний план

Назва модуля		Зміст навчального модуля	Розподіл годин			
			Всього	Аудиторних	Практичних	Самостійна робота
1. Соціально-гуманітарний	Інваріантна складова	1.1. Інтегрована освіта в умовах реформування галузі освіти в Україні. Безбар'єрність закладу позашкільної освіти.	2	2	–	-
		1.2. Особливості формування безпечного та здорового середовища в закладах освіти у воєнний та післявоєнний час.	2	2	–	-
		1.3. Особистісний розвиток та професійне зростання педагогів в умовах сьогодення	2	-	–	2
	Передбачено за планом:		6	4	-	2
	Варіативна	1.4. Спецкурси з інших інноваційних програм.	4	-	-	4
		Передбачено за планом:	4	-		4
		Всього:	10	4	-	6
2. Фахова діяльність педагогічних працівників	Загальнопрофесійний модуль					
	Інваріантна складова	2.1.1. Особистісно-орієнтований, діяльнісний та компетентнісний підходи у позашкільній освіті	4	-		4
		2.1.2. Психолого-фізіологічні особливості здобувачів освіти певного віку	4	-		4
		2.1.3. Використання ІКТ та цифрових технологій в освітньому процесі закладу позашкільної освіти	20	-		20
	Передбачено за планом:		28	-		28
	Варіативна	2.1.4. Спецкурси з інших інноваційних програм.	4	2		2
		Передбачено за планом:	4	2		2
	Фахово-функціональний модуль					
	Інваріантна складова	2.2.1. Зміст позашкільної освіти в умовах сьогодення	34	16		18
		2.2.2. Сучасна методика позашкільної освіти	6	4		2
		2.2.3. Педагогічна практика.	16	-		16
	Передбачено за планом:		56	20		36

	Варіативна	2.2.4. Спецкурси з інших інноваційних програм.	6	-		6
	Передбачено за планом:		6	-		6
	Всього:		106	32		74
3. Контрольно-аналітичний	Інваріантна складова	3.1. Тренінг «Управління змінами. Сучасні тренди та перспективи»	6	6		-
		3.2. Інновації у сучасній позашкільній освіті	2	-		2
		3.3. Імплементація «Закону України про позашкільну освіту»	2	-		2
		3.5. Конференція з обміну досвідом роботи.	4	4		-
	В С Ь О Г О :		14	10		4
Разом:			120	28	8	84

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН (ОЧНА ФОРМА)

Назва модуля		Зміст навчального модуля	Розподіл годин			
			Разом	Ау дит.	Пра кт.	Сам. роб.
1. Соціально-гуманітарний	Інваріантна складова	1.1. Інклюзивна освіта в умовах реформування галузі освіти в Україні. Безбар'єрність закладу позашкільної освіти.	2	2	–	-
		1.2. Особливості формування безпечного та здорового середовища в закладах освіти у воєнний та післявоєнний час.	2	2	–	-
		1.3. Особистісний розвиток та професійне зростання педагогів в умовах сьогодення	2	-	–	2
	Передбачено за планом:		6	4	-	2
	Варіативна	Тема 1.	2	-	–	2
		Тема 2.	2	-	-	2
	Передбачено за планом:		4	-	-	4
	В С Ї О Г О:		10	4	-	6
	Інваріантна складова	Загально-професійний				
		2.1. Педагогічна інноватика.	6	2	–	4
		2.1.1. Проектування інтегрованого навчального середовища в STEM-освіті	2	2	–	–
		2.1.2. Використання інноваційних освітніх технологій як засіб пізнавальної діяльності сучасного педагога	2	–	–	2
		2.1.3. Виклики й можливості професійного розвитку педагогічних працівників.	2	–	–	2
		2.2. Сучасна педагогічна психологія.	6	4	–	2
		2.2.1. Профілактика емоційного вигорання (виснаження) педагога та основні підходи щодо зміцнення психічного здоров'я	2	2	–	–
		2.2.2. Готовність педагогів до роботи з дітьми з ООП в умовах воєнного стану	4	2	–	2

		2.3. Інформаційні та телекомунікаційні технології у діяльності працівників ЗПО	16	2	2	12
		2.3.1. Практичні інструменти генеративного штучного інтелекту для створення електронних освітніх ресурсів: дидактичні та методичні аспекти	6	2	–	4
		2.3.2. Цифрова компетентність вчителя: від підготовки інтерактивного контенту до персоналізованого навчання	6	–	2	4
		2.3.3. Інформаційна безпека користувачів в мережі інтернет	4	–	–	4
	Варіативна	Тема 1.	2	–	–	2
		Тема 2.	2	–	–	2
		Тема 3.	2	–	–	2
		Тема 4.	2	–	–	2
	Передбачено за планом:		8	–	–	8
	Фахово-функціональний					
	Інваріантна складова	2.5. Сучасна методика позашкільної освіти.	40	8	–	32
		2.5.1. Зміст позашкільної освіти в умовах сьогодення	4	2	–	2
		2.5.2. «Коди доступу» у вихованні	2	2	–	–
		2.5.3. Комунікація, довіра, співпраця в освітньому процесі: партнерська взаємодія крізь призму 4К	2	2	–	–
		2.5.4. Енергоефективність як складова екологічної та соціальної компетентностей учасників освітнього процесу	2	2	–	–
		2.5.5. Ціннісні орієнтири позашкільної освіти	2	–	–	2
		2.5.6. Організація та зміст діяльності закладів позашкільної освіти в умовах	4	–	–	4

освітніх змін і суспільних викликів				
2.5.7. Педагогіка партнерства	2	–	–	2
2.5.8. Роль керівника гуртка у розвитку громадянської, соціальної та культурної компетентностей вихованців	4	–	–	4
2.5.9. Проблеми виховання особистості в умовах нової соціальної реальності	2	–	–	2
2.5.10. Формування екологічної компетентності педагога в умовах воєнного стану	2	–	–	2
2.5.11. Учніське самоврядування як засіб соціалізації школярів	4	–	–	4
2.5.13. Модель сучасного керівника гуртка через призму професійного стандарту.	2	–	–	2
2.5.14. Головні аспекти трудового виховання учнів	2	–	–	2
2.5.15. Безбар'єрне інклюзивне освітнє середовище	2	–	-	2
2.5.16. Виховна система сучасної школи: методичні ідеї для ціннісного розвитку	2	–	–	2
2.5.17. Формування української національної ідентичності в учасників освітнього процесу ЗПО	2	–	–	2
2.6. Сучасний стан розвитку позашкільної освіти.	6	2	2	2
2.6.1. Сучасна методика позашкільної освіти	4	4	–	–
2.6.3. Використання ІКТ та цифрових технологій в освітньому процесі закладу позашкільної освіти	2	–	–	2
2.7. Педагогічна практика.	8	2	–	6
2.7.1. Освітнє середовище ЗПО.	2	2	–	–
2.7.2. Діяльнісний підхід в позашкільній освіті.	2	–	–	2

		2.7.3. Перша допомога та медичне обслуговування дітей.	2	–	–	2
		2.7.4.	2	–	–	2
		Передбачено за планом:	54	12	2	40
	<i>Варіанти</i>	Тема 1.	2	–	–	2
		Тема 2.	2	–	–	2
		Тема 3.	2	–	–	2
		Тема 4.	2	–	–	2
		Передбачено за планом:	8	–	–	8
		ВСЬОГО:	98	22	2	74
3. Забезпечення безпеки	<i>Інваріантна складова</i>	3. Запобігання унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми	6	2	–	4
		3.1. Булінг і мобінг в освітньому середовищі: правові, психологічні та управлінські аспекти	2	2	–	-
		3.2. Діяльність педагогічних працівників щодо запобігання та протидії будь-яким проявам насильства дітей.	2	–	–	2
		3.3. Формування готовності педагогів до психолого-соціальної самопідтримки та підтримки учасників освітнього	2	–	–	2
		ВСЬОГО:	6	2	–	4
4. Діагностико-аналітичний	<i>Інваріантна складова</i>	3.1. Тренінг «Управління змінами. Сучасні тренди та перспективи»	6	–	6	–
		3.2. Інновації у сучасній позашкільній освіті	2	–	2	–
		3.3. Імплементация «Закону України про позашкільну освіту»	2	–	2	–
		3.5. Конференція з обміну досвідом роботи.	2	–	2	–
		Передбачено за планом:	6	–	6	–

	В С Ь О Г О:	6	–	6	–
	Р А З О М:	120	28	8	84

ПЕРЕЛІК ТЕМ ДЛЯ ВАРІАТИВНОЇ СКЛАДОВОЇ

- Громадянська компетентність та інформаційна стійкість в епоху дезінформації
- Педагог у ситуації змін: компетентності, ресурси, підтримка
- Формування екологічної компетентності педагога в умовах воєнного стану
- Мотиваційний аспект в організації освітньої діяльності здобувачів освіти в умовах сьогодення
- Цифрова компетентність вчителя: від підготовки інтерактивного контенту до персоналізованого навчання
- Булінг і мобінг у школі : виклики, відповідальність і культура взаємоповаги

АНОТАЦІЇ

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ МОДУЛЬ

Інклюзивна освіта в умовах реформування галузі освіти в Україні.

Інклюзивна освіта як система освітніх послуг, що ґрунтується на принципі забезпечення основного права дітей на освіту, що передбачає навчання дитини з ООП в умовах закладу освіти. Мета і завдання інклюзивної освіти. Умови організації належного психолого-педагогічного супроводу усіх учасників освітнього процесу в інклюзивному середовищі.

Команда психолого-педагогічного супроводу як важлива частина якісного інклюзивного навчання у ЗЗСО. Опрацювання і реалізація індивідуальної програми розвитку учня з ООП. Організація взаємодії учасників освітнього процесу в умовах інклюзивного середовища. Матеріал може бути використаний освітянами при реалізації завдань інклюзивної освіти.

Особливості формування безпечного та здорового середовища в закладах освіти у воєнний та післявоєнний час

Формування безпечного, здорового та мотивуючого освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного та післявоєнного часу. Організація освітнього процесу відповідно до рекомендацій щодо безпеки, психологічної підтримки та збереження здоров'я учасників освітнього процесу. Взаємозв'язок між безпечним освітнім середовищем, якістю освіти, психологічним благополуччям учнів і педагогів та ефективністю навчальної діяльності. Значення партнерської взаємодії між закладом освіти, батьками та громадою у забезпеченні безпечних умов навчання і виховання.

Практичні аспекти реалізації протоколів безпеки, антибулінгової політики, адаптації внутрішньо переміщених учнів, організації дистанційного та змішаного навчання.

Особливості дотримання вимог Санітарного регламенту для ЗЗСО, правил охорони праці, безпеки життєдіяльності та принципів універсального дизайну у сфері освіти. Практичні підходи до організації розвивального освітнього середовища, що сприяє формуванню ключових компетентностей, навчальної мотивації та культури безпечної поведінки.

Матеріал має прикладну спрямованість і може бути використаний у професійному розвитку педагогічних працівників, управлінській діяльності керівників закладів освіти та організації безпечного й здорового освітнього середовища у ЗЗСО.

Особистісний розвиток та професійне зростання педагогів в умовах сьогодення

Лекція присвячена актуальним питанням особистісного розвитку та професійного зростання педагогів у сучасних умовах суспільних трансформацій, цифровізації освіти та постійних змін у професійній діяльності. Розглядаються основні чинники формування професійної компетентності педагога, розвиток емоційної стійкості, педагогічної майстерності, творчого потенціалу та здатності до самоосвіти й саморозвитку.

Особливу увагу приділено ролі безперервного навчання, інноваційних освітніх технологій, цифрових компетентностей і професійної мобільності в діяльності сучасного вчителя. Висвітлюються питання професійного вигорання, шляхів підтримки психологічного благополуччя педагога та створення умов для ефективної самореалізації в освітньому середовищі.

У ході лекції аналізуються сучасні виклики педагогічної професії, можливості професійного вдосконалення, а також значення особистісного розвитку для підвищення якості освітнього процесу та формування конкурентоспроможного фахівця.

ЗАГАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНИЙ МОДУЛЬ

Проектування інтегрованого навчального середовища в STEM-освіті

Проектування інтегрованого навчального середовища в STEM-освіті як ключове завдання сучасної освітньої системи, орієнтованої на розвиток компетентностей XXI століття. Концептуальні засади створення такого середовища з урахування міждисциплінарного характеру STEM-підходу. Роль інтеграції природничо-математичних, інженерних і технологічних знань у формуванні цілісного наукового світогляду учнів. Дидактичні принципи, які лежать в основі проектування інтегрованого навчального простору. Організація дослідницької та проєктної діяльності як базових компонентів STEM-освіти. Значення цифрових технологій і лабораторного обладнання у створенні ефективного навчального середовища.

Роль учителя як фасилітатора та модератора навчальної взаємодії. Умови для розвитку критичного мислення, креативності та командної роботи учнів. Підходи до оцінювання результатів навчання в інтегрованому STEM-середовищі. Потенційні виклики та

шляхи їх подолання під час впровадження такого середовища в закладах освіти. Необхідність системного підходу до проєктування інтегрованого навчального середовища як основи якісної STEM-освіти.

Використання інноваційних освітніх технологій як засіб пізнавальної діяльності сучасного педагога

Лекція присвячена актуальним підходам до організації освітнього процесу в умовах цифровізації та модернізації освіти. У матеріалі розкривається сутність інноваційних освітніх технологій, їх роль у професійній діяльності педагога та вплив на розвиток пізнавальної активності здобувачів освіти.

Особлива увага приділяється інтерактивним, інформаційно-комунікаційним, проєктним, дистанційним і змішаним технологіям навчання, а також використанню цифрових платформ та онлайн-інструментів у педагогічній практиці. Висвітлюються можливості формування критичного мислення, творчості, самостійності й мотивації до навчання через впровадження сучасних методик і технологічних рішень.

Лекція орієнтована на педагогічних працівників, студентів педагогічних спеціальностей, методистів та всіх, хто цікавиться інноваціями в освіті та підвищенням ефективності навчально-виховного процесу.

Виклики й можливості професійного розвитку педагогічних працівників

Лекція присвячена сучасним викликам, які постають перед педагогічними працівниками в умовах стрімких змін у освіті, технологічному прогресі та соціокультурному середовищі. Розглядаються основні фактори, що впливають на професійний розвиток вчителів, а також можливості для підвищення їхньої кваліфікації, адаптації до нових освітніх стандартів і запровадження інноваційних методів навчання.

Особлива увага приділена ролі безперервного навчання, самоосвіти та підтримки з боку освітніх інституцій і суспільства. У лекції висвітлюються ефективні стратегії подолання труднощів у професійному зростанні, а також інструменти розвитку ключових компетентностей педагогів.

Цей матеріал стане в нагоді педагогам, керівникам навчальних закладів, а також усім, хто зацікавлений у підвищенні якості освіти та створенні сприятливих умов для професійного вдосконалення вчителів.

Профілактика емоційного вигорання (виснаження) педагога та основні підходи щодо зміцнення психічного здоров'я

Емоційне вигорання педагога як наслідок тривалого професійного стресу та високого емоційного навантаження. Основні прояви, причини та ризики емоційного виснаження в сучасних умовах освітнього середовища.

Практичні підходи до профілактики вигорання, розвитку навичок емоційної саморегуляції та підтримки психічного здоров'я педагога. Формування усвідомленого ставлення до власного ресурсного стану та збереження професійної ефективності й психологічної стійкості.

Готовність педагогів до роботи з дітьми з ООП в умовах воєнного стану

Інклюзивна культура педагога. Профіль вчителів інклюзивних закладів опрацьований Європейським агентством з особливих потреб та інклюзивної освіти. Психолого-педагогічні, організаційні та нормативно-правові засади інклюзивної освіти в кризових і надзвичайних ситуаціях.

Бар'єри, що перешкоджають успішному налаштуванню педагогів на роботу в інклюзивному середовищі. Компоненти готовності педагога до роботи з здобувачами освіти з ООП в умовах війни: аксіологічний, емоційно-мотиваційний, когнітивний, вольовий, операційно-компетентнісний, комунікативний, рефлексивний.

Ефективні педагогічні стратегії інклюзивної освіти. Міждисциплінарна взаємодія з фахівцями психолого-педагогічного супроводу. Прийоми і методи підтримки учнів з ООП з різними нозологіями. Матеріал може бути використаний педагогами, методистами та керівниками закладів освіти при роботі в інклюзивному середовищі.

Інформаційні та телекомунікаційні технології у діяльності працівників ЗПО

В лекції проаналізовано стан та стратегічні перспективи розвитку цифрової компетентності вчителя в контексті трансформації освітньої парадигми 2025–2026 років. Дослідження базується на інтеграції європейської рамки DigCompEdu та українського Професійного стандарту вчителя, що визначають шість рівнів прогресії — від «Новачка» (A1) до «Піонера» (C2).

Основну увагу приділено практичному інструментарію педагога:

- **Інтерактивний контент:** огляд інтерактивного контенту як ключового елемента цифрової компетентності вчителя, які навчальні матеріали, які вимагають активної участі учня, а не просто пасивного сприйняття інформації та є фундаментом персоналізованого навчання: ознайомимось з типами контенту та інструментами для його створення та з методикою впровадження.

- **Штучний інтелект:** висвітлено роль ШІ як персонального асистента для генерації тестів, аналізу текстів та автоматизації зворотного зв'язку, що дозволяє вивільнити час для творчої взаємодії з учнями.

- **Персоналізація навчання:** обґрунтовано алгоритми побудови адаптивних освітніх траєкторій на основі ШІ-аналітики, які здатні підвищити академічну успішність учнів на 25%.

Окремий акцент зроблено на цифровому добробуті та психологічній стійкості педагога як фундаменті сталого професійного розвитку.

Практичні інструменти генеративного штучного інтелекту для створення електронних освітніх ресурсів: дидактичні та методичні аспекти

Поняття генеративного штучного інтелекту — різновиду штучного інтелекту, здатного створювати новий освітній контент, зокрема тексти, візуальні матеріали та програмний код. Можливості, переваги та виклики створення електронних освітніх ресурсів.

Використання спеціалізованих сервісів Chalkie.ai, Worksheets.ai, Padlet TA для створення інтерактивних робочих аркушів, а також NotebookLM для роботи з навчальними матеріалами, аналізу джерел інформації, систематизації даних та підтримки аналітичної діяльності педагога. Порівняння платформ Gemini та ChatGPT, що розглядаються як приклади генеративного штучного інтелекту, який функціонує на основі розмовних запитів і забезпечує інтерактивну взаємодію з користувачем. Створення Gem-ботів (персоналізованих помічників у середовищі Gemini), які дають змогу налаштовувати сценарії роботи з освітнім контентом.

Цифрова компетентність вчителя: від підготовки інтерактивного контенту до персоналізованого навчання

Анотація. В лекції проаналізовано стан та стратегічні перспективи розвитку цифрової компетентності вчителя в контексті трансформації освітньої парадигми 2025–2026 років. Дослідження базується на інтеграції європейської рамки DigCompEdu та українського Професійного стандарту вчителя, що визначають шість рівнів прогресії — від «Новачка» (A1) до «Піонера» (C2).

Основну увагу приділено практичному інструментарію педагога:

- **Інтерактивний контент:** огляд інтерактивного контенту як ключового елемента цифрової компетентності вчителя, які навчальні матеріали, які вимагають активної участі учня, а не просто пасивного сприйняття інформації та є фундаментом персоналізованого навчання: ознайомимось з типами контенту та інструментами для його створення та з методикою впровадження.
- **Штучний інтелект:** висвітлено роль ШІ як персонального асистента для генерації тестів, аналізу текстів та автоматизації зворотного зв'язку, що дозволяє вивільнити час для творчої взаємодії з учнями.
- **Персоналізація навчання:** обґрунтовано алгоритми побудови адаптивних освітніх траєкторій на основі ШІ-аналітики, які здатні підвищити академічну успішність учнів на 25%.

Окремий акцент зроблено на цифровому добробуті та психологічній стійкості педагога як фундаменті сталого професійного розвитку

Інформаційна безпека користувачів в мережі інтернет

Лекція присвячена основним аспектам інформаційної безпеки користувачів у сучасному цифровому середовищі. Розглядаються основні загрози, що виникають під час роботи в мережі Інтернет: фішинг, шкідливе програмне забезпечення, крадіжка персональних даних, соціальна інженерія, кібербулінг та шахрайство. Особлива увага приділяється правилам безпечного користування онлайн-сервісами, створенню надійних паролів, захисту облікових записів, використанню антивірусного програмного забезпечення та налаштуванню конфіденційності.

У лекції також висвітлюються принципи відповідального користування цифровими ресурсами, безпечної роботи в соціальних мережах і захисту особистої інформації. Метою лекції є формування в слухачів базових знань та практичних навичок для забезпечення власної кібербезпеки та мінімізації ризиків під час використання Інтернету.

ФАХОВО-ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ МОДУЛЬ

Зміст позашкільної освіти в умовах сьогодення

В лекції розкрито суть позашкільної освіти як однієї з важливих складових системи освіти, окреслено нормативну базу, якою повинні керуватись в роботі керівники гуртків. В умовах воєнного стану позашкільна освіта забезпечує широкий вибір секцій, студій і занять, які сприяють розвитку дитини та покращенню її психологічного стану, тому надзвичайно важливо гнучко підходити до організації роботи закладу та налаштовувати освітній процес

так, щоб він був комфортним і безпечним для дітей та педагогів. Важливе місце виділяється огляду сучасних форм та методів роботи педагогів закладів позашкільної освіти.

«Коди доступу» у вихованні

Зміст лекції спрямований на розкриття тонких, глибоких механізмів виховного впливу на зростаючу особистість. Пропонується педагогові ряд виховних прийомів - «кодів доступу у вихованні», які сприятимуть більш успішному досягненню ним особистісно розвивальних цілей.

Комунікація, довіра, співпраця в освітньому процесі: партнерська взаємодія крізь призму 4К

Лекція присвячена осмисленню педагогіки партнерства як живої практики взаємодії між учителем, учнем, батьками та колегами. Шляхом аналізу художнього тексту слухачі досліджують, як комунікація, критичне мислення, довіра, співпраця та креативність формуються не в абстрактних моделях, а в конкретних життєвих ситуаціях.

Основою лекції є робота з повістю «На сьомому небі від щастя» (розділ «Володька»), яка стає безпечним простором для аналізу меж між фактом і інтерпретацією, турботою і втручанням, слуханням і нав'язуванням рішень. Через інтерактивні вправи учасники навчаються розпізнавати ярлики, чутки, маніпулятивні «добрі наміри» та їхній вплив на партнерську взаємодію.

Лекція формує розуміння комунікації як здатності бути поруч і чути, довіри як етичного вибору й відповідального мовчання, співпраці як спільного рішення без примусу, а креативності як дії, що знижує напругу й відновлює контакт. Особливу увагу приділено ролі педагога як модератора мислення та «безпечного дорослого» в освітньому середовищі.

Енергоефективність як складова екологічної та соціальної компетентностей учасників освітнього процесу

Розкрито питання енергоефективності як складової екологічної та соціальної компетентностей учасників освітнього процесу в умовах сучасних суспільних викликів. Обґрунтовано актуальність формування енергоощадної поведінки як чинника зменшення негативного впливу на довкілля та підвищення соціального добробуту. Розглянуто взаємозв'язок між енергоспоживанням, екологічними наслідками та якістю життя громади. Висвітлено соціальний вимір енергоефективності в контексті соціальної справедливості, енергетичної безпеки та колективної відповідальності.

Особливу увагу приділено ролі закладу освіти у формуванні енергоефективної культури та ціннісних орієнтацій. Проаналізовано освітні практики, STEM-підходи та проєктну діяльність, спрямовані на розвиток практичних навичок ощадливого використання енергоресурсів. Подано приклади інтерактивних і практичних завдань для слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Матеріал має прикладну спрямованість і може бути використаний у професійному розвитку педагогів та освітній діяльності закладів освіти.

Ціннісні орієнтири позашкільної освіти

У лекції розглядається питання виховання на цінностях в умовах позашкілля. Сучасний історичний період, коли українська державність витримує тяжке випробування на незалежність під час російської військової агресії, поглиблення патріотичного виховання молоді має бути одним з основних стратегічних напрямків розбудови майбутнього суспільства. Якою ж є людина із сформованими істинними цінностями. виховання такої особистості має ставити на перше місце процес мислення, що дозволить вихованцеві з глибиною осягнути світ. Ведеться мова про спрямоване формування ціннісно орієнтованого мислення.

Організація та зміст діяльності закладів позашкільної освіти в умовах освітніх змін і суспільних викликів

У лекції розглянуто питання по те, що позашкільна освіта є потужним каталізатором процесу розвитку особистості, засобом включення її в соціокультурну практику. Однією з переваг позашкільної освіти є те, що вона має необхідну гнучкість, забезпечує свободу вибору виду діяльності, індивідуальний темп руху за власною освітньою траєкторією.

В умовах війни заклади позашкільної освіти, крім освітньої, виховної функції, виконують важливу соціальну функцію, забезпечуючи психологічну підтримку та організовуючи змістовне дозвілля для дітей, із числа внутрішньо переміщених осіб. Позашкільна освіта дає значно ширші можливості для практичних занять та тренінгів.

Педагогіка партнерства

Лекція присвячена розкриттю сутності педагогіки партнерства як сучасного підходу до організації освітнього процесу, що ґрунтується на співпраці, взаємній повазі, довірі та відповідальності всіх його учасників — учителя, учня та батьків. Розглядаються основні принципи педагогіки партнерства: рівноправність сторін, діалог, добровільність взаємодії, підтримка особистісного розвитку дитини та створення безпечного освітнього середовища.

У лекції висвітлено роль учителя як фасилітатора й наставника, який сприяє формуванню активної, самостійної та творчої особистості. Аналізуються ефективні форми співпраці між школою та сім'єю, методи розвитку комунікації, довіри й взаєморозуміння в освітньому

середовищі. Особлива увага приділяється реалізації ідей педагогіки партнерства в умовах Нової української школи.

Матеріал лекції сприятиме формуванню професійних компетентностей майбутніх педагогів, розвитку навичок конструктивної взаємодії та впровадження гуманістичних підходів у навчально-виховний процес.

Роль керівника гуртка у розвитку громадянської, соціальної та культурної компетентностей вихованців

У лекції окреслено питання, пов'язані з розвитком громадянської, соціальної та культурної компетентностей вихованців гуртків, виховним компонентом змісту компетентностей, визначених у Законі України «Про освіту», а також розглядається питання нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері освіти; сучасних підходів та методик виховання, організації освітнього процесу в НУШ; концептуальних і методичних особливостей різних видів роботи гуртка.

В умовах військових дій найбільшої актуальності набувають системи комунікації з дітьми, їхніми батьками, сім'ями, педагогами та запровадження нових актуальних форм роботи. За таких обставин керівники гуртків повинні адаптувати заняття до умов сьогодення, пропонувати вихованцям майстер-класи, вікторини, віртуальні подорожі, екскурсії, мультимедійні презентації, здійснення проєктної та дослідницької діяльності, докладати усіх зусиль для організації різноманітних активностей для дітей та їх родин.

Під час війни гурток є осередком, який дає змогу дітям отримувати психологічну підтримку, емоційний стан, спілкування, переключення уваги, відволікання від новин, впевненість, відчуття приналежності до спільноти. Тому надзвичайно важливо гнучко підходити до організації роботи гуртка, налаштовувати освітній процес так, щоб він був комфортним і безпечним для дітей та педагогів.

Проблеми виховання особистості в умовах нової соціальної реальності

Успішне досягнення організаційно - педагогічних умов для розвитку зростаючої особистості на основі загальнолюдських і національних цінностей у закладах освіти залежатиме від розроблення і впровадження моделі, системи формування компетентнісного виховання учнів, відповідних освітніх і методичних матеріалів, що застосовуватимуться в освітньому процесі закладів освіти.

Складність сучасних виховних проблем потребує комплексного підходу у їх розв'язанні та розвитку соціально-педагогічної парадигми виховання.

Закладені основні орієнтири компетентнісного виховання особистості учня можуть творчо наповнюватись конкретним змістом, з урахуванням особливостей функціонування закладу освіти, вікових та індивідуальних можливостей учнів, інших актуальних соціальних викликів.

Формування екологічної компетентності педагога в умовах воєнного стану

Сутність екологічної компетентності педагога як ключового механізму реалізації сучасної освітньої парадигми в умовах воєнного стану. Проблема трансформації змісту екологічної освіти під впливом викликів збройної агресії та необхідність міждисциплінарної інтеграції як умови формування цілісного екологічного мислення вчителів та учнів. Поняття екологічної компетентності як складного інтегрального утворення, що охоплює фахову грамотність, готовність до висвітлення тем екоциду та стратегій сталого відновлення територій.

Моделі та практичні інструменти: структура компетентності, методичний інструментарій, психолого-педагогічний аспект.

Роль екологізації освітнього процесу у професійному розвитку вчителя та зміні педагогічних ролей.

Учнівське самоврядування як засіб соціалізації школярів

Практика показує, що всі ці ознаки найповніше втілені в учнівському самоврядуванні. Виховання соціокомпетентної особистості нерозривно пов'язане з майбутнім країни, відродженням нації, гуманізацією суспільства. Людина повинна жити з думкою, що кожному є місце у соціумі. Керувати політичними та економічними процесами повинні ті, хто є професіоналами, уміють гуртувати навколо себе і вести за собою, хто здатен сформувати професійну команду, в якій поважають думку кожного, де кожен може виявити свої здібності і реалізовуватись у тій чи іншій справі. В умовах війни роль лідера важко переоцінити. «Українська армія трансформує свою традиційну ієрархію, створюючи нові стилі та моделі лідерства».

Головне завдання шкільного самоврядування полягає в тому, щоб через розвиток соціальної активності учнів надавати їм можливість проявляти свої здібності, виховувати в них почуття власної гідності.

Модель сучасного керівника гуртка через призму професійного стандарту

Лекція присвячена висвітленню сучасних підходів до професійної діяльності керівника гуртка в умовах реформування освіти та впровадження професійного стандарту педагога позашкільної освіти. Розглядаються ключові компетентності, професійні функції, особистісні якості та педагогічні ролі сучасного керівника гуртка, здатного ефективно організовувати освітній процес, сприяти творчому розвитку вихованців і забезпечувати безпечне, інклюзивне та мотивувальне освітнє середовище.

У ході лекції аналізуються вимоги професійного стандарту до фахівця позашкільної освіти, акцентується увага на необхідності постійного професійного розвитку, цифрової грамотності, комунікативної культури, партнерської взаємодії з учасниками освітнього процесу та впровадження компетентнісного підходу. Особливу увагу приділено формуванню іміджу сучасного педагога, розвитку лідерських якостей, креативності та педагогічної майстерності.

Головні аспекти трудового виховання учнів

Лекція присвячена розгляду сутності, мети та основних напрямів трудового виховання учнів у сучасному освітньому процесі. Висвітлюються педагогічні умови формування працелюбності, відповідальності, дисциплінованості та позитивного ставлення до праці як важливої життєвої цінності. Аналізуються основні форми й методи організації трудової діяльності школярів, роль сім'ї та закладу освіти у вихованні трудових навичок і професійного самовизначення учнів. Особлива увага приділяється розвитку творчої активності, самостійності та соціальної компетентності дітей через залучення до різних видів праці. Матеріал лекції спрямований на формування цілісного уявлення про значення трудового виховання у всебічному розвитку особистості учня.

Безбар'єрне інклюзивне освітнє середовище

Лекція присвячена актуальним питанням створення безбар'єрного інклюзивного освітнього середовища як важливої умови забезпечення рівного доступу до якісної освіти для всіх здобувачів освіти незалежно від їхніх фізичних, психічних, соціальних чи інших особливостей. Розглядаються основні принципи інклюзії, поняття безбар'єрності, універсального дизайну та розумного пристосування в освітньому просторі.

Особлива увага приділяється нормативно-правовим засадам організації інклюзивного навчання, ролі педагогів у формуванні толерантного та підтримувального середовища, а також практичним аспектам адаптації освітнього процесу до потреб осіб з особливими освітніми потребами. У межах лекції аналізуються сучасні підходи до забезпечення фізичної, інформаційної, психологічної та цифрової доступності закладів освіти.

Матеріали лекції спрямовані на формування у слухачів розуміння важливості інклюзивної культури, розвитку професійних компетентностей щодо організації безпечного, комфортного й доступного освітнього середовища та впровадження принципів рівності й недискримінації в освітній діяльності.

Виховна система сучасної школи: методичні ідеї для ціннісного розвитку

У лекції окреслено питання, пов'язані з розвитком соціально-педагогічної парадигми виховання, виховним компонентом змісту компетентностей, визначених у Законі України «Про освіту», а також розглядається питання виховання на цінностях.

У Новій українській школі виховний процес є невід'ємною складовою освітнього процесу у закладах освіти (ст. 15 Закону України «Про повну загальну освіту») і має ґрунтуватися на загальнолюдських цінностях, культурних цінностях Українського народу, цінностях громадянського (вільного демократичного) суспільства, принципах верховенства права, дотримання прав і свобод людини і громадянина, принципах, визначених Законом України «Про освіту»

Засадами державної політики у сфері освіти та принципами освітньої діяльності є: єдність навчання, виховання та розвитку (ст. 6 Закону України «Про освіту»). У період війни, яку російська федерація розв'язала і веде проти України, виникає нагальна необхідність переосмислення зробленого і здійснення системних заходів, спрямованих на посилення національно-патріотичного виховання дітей та молоді – формування нового українця, що діє на основі національних та європейських цінностей.

Формування української національної ідентичності в учасників освітнього процесу ЗПО

Лекція присвячена актуальним питанням формування української національної ідентичності в умовах сучасного освітнього простору закладів професійної освіти (ЗПО). Розкриваються сутність поняття національної ідентичності, її складові, роль історичної пам'яті, мови, культури, традицій та громадянських цінностей у процесі становлення особистості здобувача освіти.

Особлива увага приділяється ролі педагогічних працівників у вихованні патріотизму, громадянської свідомості, поваги до української державності та культурної спадщини. У лекції висвітлено сучасні підходи, методи й форми роботи, спрямовані на інтеграцію національно-патріотичного виховання в освітній процес ЗПО, а також створення безпечного й ціннісно орієнтованого освітнього середовища.

Сучасна методика позашкільної освіти

Лекція присвячена висвітленню сучасних підходів, принципів і технологій організації позашкільної освіти в умовах реформування освітньої системи України. Розглядаються особливості діяльності закладів позашкільної освіти, інноваційні методики навчання й виховання дітей та молоді, компетентнісний, діяльнісний і особистісно орієнтований підходи до освітнього процесу.

Особлива увага приділяється використанню інтерактивних форм роботи, проєктної діяльності, цифрових технологій, розвитку творчих здібностей, громадянської активності та соціалізації вихованців. Аналізуються сучасні вимоги до професійної компетентності педагога позашкільної освіти, організації освітнього середовища та забезпечення мотивації учнів до саморозвитку.

У результаті опрацювання теми слухачі ознайомляться з актуальними тенденціями розвитку позашкільної освіти, здобудуть знання про ефективні методи й форми роботи з дітьми в позаурочний час та зможуть застосовувати сучасні педагогічні технології у практичній діяльності.

Використання ІКТ та цифрових технологій в освітньому процесі закладу позашкільної освіти

Лекція присвячена актуальним питанням упровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та цифрових інструментів у діяльність закладів позашкільної освіти. Розглядаються можливості використання цифрових ресурсів для організації сучасного, інтерактивного та ефективного освітнього процесу, розвитку творчих здібностей вихованців і формування їхньої цифрової компетентності.

У змісті лекції висвітлено основні напрями застосування ІКТ у позашкільній освіті: використання онлайн-платформ, сервісів для дистанційного та змішаного навчання, мультимедійних технологій, інтерактивних презентацій, електронних освітніх ресурсів, хмарних сервісів і засобів комунікації. Особливу увагу приділено питанням цифрової безпеки, академічної доброчесності та педагогічної доцільності використання цифрових технологій.

Лекція спрямована на підвищення професійної компетентності педагогів, удосконалення методів організації освітнього процесу та впровадження інноваційних підходів у діяльність закладів позашкільної освіти.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ

Булінг і мобінг у школі : виклики, відповідальність і культура взаємоповаги

Актуальність проблеми булінгу як одного з ключових викликів сучасного освітнього середовища. Психологічні аспекти проблеми, які розкривають причини, форми прояву, ознаки булінгу, їхній вплив на емоційний стан дітей і дорослих. Правові аспекти протидії булінгу в закладах освіти, повноваження та відповідальність учасників освітнього процесу відповідно до чинного законодавства України. Мобінг як окреме явище в освітньому середовищі, його основні форми прояву, механізми захисту прав потерпілих та питання правової відповідальності. Ефективні практики, кейси та інструменти профілактики булінгу і

мобінгу, спрямовані на формування культури взаємоповаги, партнерської взаємодії. Матеріал може бути використаний педагогічними працівниками, практичними психологами, керівниками закладів освіти у створенні безпечного освітнього середовища.

ДІАГНОСТИКО-АНАЛІТИЧНИЙ МОДУЛЬ

Тренінг «Управління змінами: сучасні тренди та перспективи»

Під час тренінгу практично опрацьовується проблема управління змінами в закладах освіти.

Сучасні заклади освіти функціонують в умовах постійних змін, що відбуваються як на макро-, так і на мікроекономічному рівнях.

Сучасне життя – це постійні зміни, а якщо зміни нами будуть сприйматися як проблема, то чи буде наше життя ефективним, успішним щасливим?

Але якщо подивитися на зміни як на можливість?

Можливість отримати нові знання, обрати нову стратегію для закладу, оволодіти новими технологіями, методами тощо.

Уміле управління змінами насправді полягає не стільки в пасивних реакціях на зміни навколишнього оточення шляхом пристосування з використанням раніше використовуваних і перевірених методів, скільки в умілій адаптації до них з використанням оригінальних, інноваційних і креативних методів із випереджаючим передбачення майбутніх потреб.

Таким чином, зміна вимагає одночасного її ініціювання, планування і реалізації зі спрямуванням на досягнення закладом освіти того, що є найвищим інтересом: гармонійний розвиток вихованців. Тому вміле управління змінами насправді є не просто пасивними відповідями на зміни в навколишньому середовищі шляхом адаптації та застосування для цього перевірених методів, а обов'язково повинно включати передбачення майбутніх потреб у змінах та умілої адаптації до них із використанням оригінальних, творчих, інноваційних підходів та рішень.

Інновації у позашкільній освіті

Лекція присвячена сучасним підходам та інноваційним тенденціям у системі позашкільної освіти. Розглядаються актуальні зміни в організації освітнього процесу, впровадження цифрових технологій, інтерактивних методів навчання, проєктної діяльності та STEM-освіти. Особлива увага приділяється розвитку творчого потенціалу дітей і молоді, формуванню ключових компетентностей, індивідуалізації навчання та створенню безпечного й мотивувального освітнього середовища.

У лекції аналізуються сучасні моделі роботи гуртків, творчих об'єднань і центрів позашкільної освіти, а також роль педагогічних інновацій у підвищенні якості освітніх

послуг. Висвітлюються питання професійної компетентності педагога, використання онлайн-платформ, дистанційних форматів та партнерської взаємодії між закладами освіти, батьками і громадою.

Матеріал лекції спрямований на формування у слухачів розуміння значення інноваційної діяльності в розвитку позашкільної освіти та готовності застосовувати сучасні освітні технології у практичній діяльності.

Імплементація «Закону України про позашкільну освіту»

Лекція присвячена аналізу процесу впровадження положень Закон України «Про позашкільну освіту» у сучасну освітню практику України. Розглядаються правові, організаційні та педагогічні засади функціонування системи позашкільної освіти, її роль у формуванні особистості дитини, розвитку творчих здібностей, громадянської активності та професійного самовизначення молоді. Особлива увага приділяється основним принципам державної політики у сфері позашкільної освіти: доступності, добровільності, гуманізації, безперервності та варіативності освітніх послуг. У межах лекції висвітлюються сучасні механізми імплементації законодавчих норм у діяльність закладів позашкільної освіти, питання оновлення освітніх програм, забезпечення якості освітнього процесу, цифровізації навчання, інклюзивного підходу та партнерської взаємодії між державою, громадою й освітніми установами. Аналізуються виклики та перспективи розвитку позашкільної освіти в умовах реформування освітньої системи України.

Лекція спрямована на формування у слухачів цілісного розуміння нормативно-правових основ позашкільної освіти та практичних аспектів реалізації законодавства у професійній діяльності педагогічних працівників.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Безпалько О. Соціально-психологічна готовність педагогів до інклюзивної освіти: теорія і практика. *Освітологічний дискурс*. 2022. №2. С. 43–50.
- 2 Бережна С. В. Екологічна компетентність педагога як фактор сталого розвитку суспільства. *Педагогіка та психологія*. 2023. Вип. 68. С. 12–20.
- 3 Вербицька, Л., & Коновалова, О. Психологічні особливості емоційного вигорання педагогічних працівників // *Психологічний журнал*. 2025, № 15, с. 40–46. DOI: 10.31499/2617-2100.15.2025.342105. URL: <https://psyj.udpu.edu.ua/article/view/342105> (дата звернення: 02.02.2026).
- 4 Гайда В.Я. Ефективні прийоми STEM-навчання. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. 2024. №212. С.81-85.
- 5 Гбур З.В., Кравченко О.О. Розвиток STEM-освіти в Україні: перспективи для формування інноваційного суспільства. *Філософія та управління*, 2025, №6(10), с. 93–101.

6 Грущенко С. І. Мотивація як фактор успіху навчальної діяльності / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди наукова бібліотека, вступ. ст. та бібліограф. ред. Неудачина Т. І., відп. ред. Коробкіна О. Г. Харків: ХНПУ, 2019. 40 с.

7 Головка Д.Ю. Штучний інтелект у діяльності педагога закладу професійної (професійно-технічної) освіти: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2024. 73 с.

8 Готовність педагогів до роботи з дітьми з ООП в умовах війни та повоєнний час: навчально-методичний посібник. К., 2025. 194 с.

9 Гузовська-Корицька Галина. На сьомому небі від щастя : повість. Тернопіль : Підручники і посібники, 2025. 80 с.

10 Демченко І. Формування психологічної готовності педагогів до інклюзивного навчання. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2020. №28. С. 54–61.

11 Екологічні наслідки війни в Україні: аналітична доповідь / за ред. О. В. Стельмах. К.: Екодія, 2024. 85 с.

12 Іллін Є. П. Мотивація і мотиви. Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2013. 512 с.

13 Інститут обдарованої дитини НАПН України. Упровадження STEM-освіти в умовах інтеграції формальної і неформальної освіти обдарованих учнів: методичні рекомендації. Київ, 2023.

14 Інструктивно методичні рекомендації щодо запровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах загальної середньої освіти <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2024/05/21/Instruktyvno.metodychni.rekomendatsiyi.shchodo.SHI.v.ZZS-O-22.05.2024.pdf>

15 Кавецький В. Є. Особливості підготовки педагогів до реалізації завдань інклюзивної освіти в умовах нових суспільних викликів. *Освітній процес сьогодення: досягнення, виклики, перспективи : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Тернопіль, 25 квітня 2025 року)* / Редколегія: О. М. Петровський, І. М. Вітенко, О. І. Когут, О. Я. Колодійчук, Г. Р. Корицька, О. Р. Олексюк, Ю. М. Починок, В. Я. Гайда, І. І. Подлесна. Тернопіль, 2025. С. 19-22.

16 Колонькова О. О. Формування екологічної компетентності особистості в умовах воєнного стану: виклики та методичні рішення. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді*. 2022. № 26.

17 Корицька Г.Р. Освітній хакатон як інструмент розвитку професійних компетентностей педагога (за повістю Галини Гузовської-Корицької "На сьомому небі від щастя"). Освітній процес сьогодення: досягнення, виклики, перспективи : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Тернопіль, 25 квітня 2025 року) / Редколегія: О. М. Петровський, І. М. Вітенко, О. І. Когут, О. Я. Колодійчук, Г. Р. Корицька, О. Р. Олексюк, Ю. М. Починок, В. Я. Гайда, І. І. Подлесна. Тернопіль, 2025. 388 с. (С. 25-27).

18 Левченко Ф., Озарчук А., Рогоза В. та ін. Модельна навчальна програма «STEM. 7–9 класи (міжгалузевий інтегрований курс)». Міністерство освіти і науки України, 2024.

19 Листи МОН: «Методичні рекомендації щодо запобігання та протидії насильству» від 18.05.2018 № 1/11-5480, «Рекомендації для закладів освіти щодо застосування норм Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)” від 18 грудня 2018 р. № 2657-VIII» від 29.01.2019 № 1/11-881, «Про створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження протидії булінгу (цькуванню)» від 14.08. 2020 року №1/9-436 та інші.

20 Маклін А. Мотивуюча школа / пер. з англ., передм. та заг. редакція Т.В. Тадеєвої. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2019. 480 с.

21 Методичні рекомендації «Небезпечні квести для дітей: профілактика залучення». К.: ТОВ «Агентство «Україна». 2017. 76 с. (URL: <https://bit.ly/39GpVHZ>).

22 Микитюк О. М. Методика навчання екології в умовах кризових ситуацій: навч. посіб. Харків: ХНПУ, 2022. 210 с.

23 Наказ МОН від 06.06.2022 № 527 «Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 №641». Ресурс доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-deyaki-pitannya-nacionalnopatriotichnogo-vihovannya-v-zakladah-osviti-ukrayini-ta-viznannya-takim-shovtrativ-chinnist-nakazu-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini-vid-16062015-641>

24 Нова українська школа : концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://surl.li/pyzntn>.

25 Освітня платформа «Екокрай»: Методичні матеріали для вчителів НУШ. URL: <https://ecokray.inf.ua/>

26 Пахомов, І. В. & Киричок, Т. П. Дослідження особливостей професійного вигорання педагогічних працівників закладів ПТНЗ та шляхи його профілактики // *Науковий журнал Хортицької національної академії (серія «Педагогіка. Соціальна робота»)*. 2025, № 1(12), с. 88-94. URL: <https://journal.khmnra.edu.ua/index.php/files/arti...> (дата звернення: 05.02.2026).

27 Посібник «Як говорити про російсько-українську війну в школі? Уроки стійкості, боротьби та перемог» <https://mon.gov.ua/ua/news/yak-govoriti-pro-rosijsko-ukrayinsku-vijnu-v-shkoli-mon-stvorilo-posibnik>.

28 Просіна О. Методика проведення SWOT-аналізу для стратегічного планування освітньої діяльності закладів позашкільної освіти в умовах пандемії. Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: зб. наук. праць. Київ: Інститут проблем виховання НАПН України. № 24, Кн. 2. 2020. С. 141-152. DOI <https://doi.org/10.32405/2308-3778-2020-24-2-141-152> (фахове видання України (категорія «Б»))УДК: 65.012:374 ORCID ID 0000-0002-1243-6069

29 Професійний стандарт. URL: <https://surl.lu/gxvxhm>.

30 Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 березня 2023 року № 269-р, яким затверджено план заходів з відзначення подвигів ветеранів війни, проявлених під час захисту суверенітету, територіальної цілісності та недоторканості України на період 2023-2026 років

31 Стратегічні підходи до національно-патріотичного виховання дітей та молоді, визначені в Указі Президента України від 18.05.2019 № 286/219 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання»

32 Тарновська Г.П. STEM та STEAM: науково-практичні тенденції розвитку цифровізації в умовах сучасної освіти. Центр українсько-європейського наукового співробітництва, 2024.

33 Тренажер з правопису української мови. URL: <https://webpen.com.ua/index.html>.

34 Український правопис. URL: <http://surl.li/dgkzi>.

35 Усе про мотивацію / уклад. А. Г. Дербеньова. Харків : Основа, 2012. 207 с.

36 Філоненко М. Психологія спілкування. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 224 с. URL: <https://surl.li/ezjmzu>.

37 Філософські аспекти інформаційної війни: правда, маніпуляція та критичне мислення. /Рина В. Дятлова, Тетяна В. Кондратюк-Антонова, Іван М. Цихуляк – <file:///C:/Users/user/Downloads/epg7.7.pdf>

38. Усе про мотивацію / уклад. А. Г. Дербеньова. Харків : Основа, 2012. 207 с.

39. Штучний інтелект — асистент сучасного вчителя : навч. посіб./[Світлана Доценко, Вікторія Ворожбіт-Горбатюк, Тетяна Собченко, Марина Корнієнко].—Х. : Вид-во «Ранок», 2025. — 176 с. — (Серія «Освіта сьогодення»).
40. Щерба, Н. Емоційне вигорання вчителів ЗЗСО: інтерпретація скринінгового дослідження в контексті інклюзивної освіти // *Професійна педагогіка*. 2024, № 2(29), с. 163-170. DOI: 10.32835/2707-3092.2024.29.163-170. URL: <https://jrnls.ivet.edu.ua/1/article/view/960> (дата звернення: 02.02.2026).
41. EcoZagroza: Офіційний ресурс Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України. URL: <https://ecozagroza.gov.ua/>
42. Heinz Weihrich The TOWS matrix—A tool for situational analysis *Volume 15, Issue 2, April 1982, Pages 54-66* <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/0024630182901200>
43. Letiucha, L. & Skliarenko, O. Семінар як засіб профілактики синдрому емоційного вигорання вчителів іноземних мов в умовах війни // *Вісник педагогічних наук Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2023, № 4(115). DOI: 10.35433/pedagogy.4(115).2023.8. URL: <https://pedagogy.visnyk.zu.edu.ua/article/view/295237> (дата звернення: 04.02.2026).
44. Wang, K.- Cheng (2007). A process view of SWOT analysis. *Proceedings of the 51st annual meeting of the iss - 2007, tokyo, japan*, 51(2). Retrieved from <https://journals.iss.org/index.php/proceedings51st/article/view/470>.